

Länsstyrelsen i Gotlands län
Naturvård
magnus.martinsson@lansstyrelsen.se

Naturreservat Helges Hage

Ert dnr 511-2744-11

Naturskyddsföreningen Gotland har beretts möjlighet att yttra sig över förslag till nytt naturreservat Helges Hage i Eksta inklusive föreskrifter och skötselplan. Förslaget är daterat 2014-05-23.

Inom området i fråga finns naturvärden som väl motiverar naturreservatsförordnande, och vi är därför positiva till att reservatet inrättas.

Det måste dock diskuteras vad syftet med reservatet ska vara, alltså viken målbild man formulerar. Förslaget har betad barrskog som huvudsakligt mål. På Gotland finns ännu kvar en tradition med skogsbete och vi har ett ansvar för att bevara så mycket som möjligt av den naturtyp som formats vid skogsbete. Många sällsynta arter gynnas i betad skogsmark på Gotland. Att upprätthålla skogsbete där så är lämpligt och möjligt är därför viktigt.

I Helges Hage upphörde betet för cirka 50 år sedan. Beteskontinuiteten är därmed bruten. Även om man ännu kan skönja spår av betesdriften, så har mycket hänt under dessa 50 år. En påtaglig igenväxning med främst gran har skett. Marken har blivit mer beskuggad och markväxtligheten är näst intill obefintlig på många ytor. Det täta trädskiktet har också medfört att träden blivit högvuxna, men smala, för att nå upp till ljuset. Våtmarkerna har invaderats av ag, som nu helt dominerar där. De tidigare klappade askarna står nu helt i skugga. Skulle man återklappa dessa, kommer de att dö, eftersom klappade träd måste stå fritt och solbelyst för att klara sig.

Att nu återföra området till den trädgleshet som är önskvärt för skogsbete innebär betydande ingrepp. Skulle man glesa ut trädskiktet så mycket som är önskvärt, riskerar dessutom kvarstående träd att stormfällas. I våtmarkerna bör agen begränsas om de ska bli lämpliga för bete. Risken är att bevarandevärda arter, som nu gynnas av områdets relativa täthet kommer att missgynnas.

Vi föreslår därför att syftet med reservatet ändras, så att man slopar idén med skogsbete och i stället låter större delen av skogen få utvecklas fritt. Det kommer så småningom att ge en allt mer ökande volym död ved, vilket är gynnsamt för många hotade arter. Fläckvisa röjningar kan göras för att blottlägga fornminnen och för att hålla de befintliga stigarna gångbara. Något mindre område kan kanske röjas och hållas så öppet att karaktären av skogsbetesmark visas. Kanske kunde man ha slåtter i en av våtmarkerna, för att få bort agen och skapa en ny dynamik i myren?

Naturskyddsföreningen Gotland
Anncatrin Hjernquist, ordförande